

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Посохов І. М.,
д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу
і міжнародних економічних відносин,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Галапура Є.Д.,
бакалавр кафедри економіки бізнесу
і міжнародних економічних відносин,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Сполучені Штати – високорозвинена країна з найбільшою у світі економікою та номінальним ВВП. Крім того, США є другою найбільшою економікою в списку країн за обсягом ВВП. Тому торговельні відносини України з США та їх розвиток є одним з найважливіших для України. Активний розвиток українсько-американського торговельного співробітництва відбувається на тлі збереження певних суперечностей, які призводять до його гальмування [1; 2; 3].

Серед можливих ризиків покращення двосторонніх торговельних відносин слід відзначити такі:

- наявність нетарифних бар'єрів для доступу на ринок США;
- високий рівень зношеності основних фондів українських підприємств, що знижує конкурентоспроможність останніх на ринку США;
- низький рівень двостороннього науково-технічного співробітництва;
- політична нестабільність, високий рівень корупції, низький рівень виконавчої дисципліни в Україні (американські компанії вважають, що підприємці з Європи та інших країн мають певні переваги, оскільки американські компанії керуються Антикорупційним законом США, а європейське законодавство є більш ліберальним у цій сфері);
- недостатній рівень захисту інтелектуальної власності в Україні, зокрема продаж неліцензійних оптичних дисків, контрафактних цигарок, одягу, взуття, пестицидів, незаконне використання аудіовізуальної продукції [4; 5; 6].

Наразі існують питання щодо застосування США до України антидемпінгових та компенсаційних захисних заходів щодо імпорту окремих видів продукції металургійної та хімічної промисловості, а також квотування імпорту окремих видів текстильної продукції походженням з України до США. Також залишаються чинними антидемпінгові заходи щодо шести видів української продукції, таких як карбамід, аміачна селітра, фітинги та інші. Зі свого боку, українські урядовці висловили думку про можливість проведення антидемпінгових розслідувань щодо державних субсидій США для автомобільної промисловості та запровадження 25-відсоткового ввізного мита на повністю укомплектовані автомобілі у зв'язку з тим, що в умовах кризи провідні автовиробники США звернулися до американського уряду з проханням про надання пакету фінансової підтримки у розмірі 25 мільярдів доларів США [7; 8; 9; 10].

Імпорт свинини з США в Україну був призупинений через побоювання щодо такого захворювання, як трихінельоз. Проблемним залишається імпорт біотехнологічних продуктів, зокрема на основі сої, кукурудзи та борошняних виробів. З іншого боку, американські компанії зацікавлені у збільшенні експорту українського зерна, але цьому часто перешкоджають експортні обмеження. Американські інвестори вважають українську

систему сертифікації та стандартизації продукції перешкодою для розвитку торгівлі та інвестицій. Приблизно 8000 українських стандартів ще не відповідають міжнародним стандартам. Багато нарікань викликає вітчизняна система сертифікації та ліцензування обладнання [11; 12; 13]. Відповідно до затвердженої Експортної стратегії України, Сполучені Штати є одним із «фокусних ринків», де український експорт має значний потенціал для зростання. Враховуючи потенціал зростання світового та американського ринків, доступ до ринку США, український виробничий та експортний потенціал, а також вплив на навколишнє середовище, можна стверджувати, що найбільш перспективними товарами для американського ринку будуть столярні вироби, керамічна плитка, хлібобулочні вироби, алкогольні напої, шоколад та кондитерські вироби [14; 15; 16; 32].

Український експорт до США становить лише невелику частку від загального обсягу експорту. Однак, незважаючи на невеликий розмір, потенціал для зростання експорту до США є величезним, особливо в умовах підписання угоди про вільну торгівлю між Україною та США. Підписання цієї угоди є надзвичайно важливим, оскільки вона компенсує падіння українського експорту через війну в Україні. Сполучені Штати вже мають угоди про вільну торгівлю з 20 країнами, серед яких Австралія, Бахрейн, Канада, Чилі, Марокко та інші [17; 18; 19; 20; 21].

Розширення експорту до США було значним. Наприклад, після підписання цієї угоди експорт Чилі до США за 3 роки збільшився на 122%, Марокко за 3 роки – на 97%. Члени зони вільної торгівлі зі США також отримали прибутки від імпорту високотехнологічних товарів, обладнання та технологій [46]. Наслідуючи приклади країн, які підписали Зону вільної торгівлі з США, можна збільшити український експорт у таких категоріях, як овочі та фрукти, продукти харчування, вироби з деревини, текстиль та одяг, мінерали, а також послуги, такі як комп'ютерне програмне забезпечення та туризм. Зокрема, хороший потенціал може існувати для фруктів та овочів, оскільки Україна є одним з найбільших світових виробників овочів. Серед традиційних товарів українського експорту може бути можливість збільшити експорт заліза/сталі, але для інших важливих українських товарів, таких як зернові, американський ринок може бути закритим. Варто також відзначити надзвичайний потенціал торговельних відносин України з США, особливо у сфері послуг, інвестицій та високих технологій [22; 23; 24; 25; 26].

Підсумовуючи та формуючи повну картину перспектив торговельного співробітництва, США та Україна прогнозують український експорт до Північної Америки на кінець 2024 року на рівні 1,1 млрд. доларів, а на 2025 рік - 1,3 млрд. доларів. Цей прогноз є реалістичним, оскільки відхилення становить 3%. Не виключено, що реальна вартість експорту перевищить прогноз [27; 28; 29; 30; 31].

Сполучені Штати Америки – ринок, визначений Експортною стратегією України як центральний для українського експорту. Тому необхідно працювати над усуненням бар'єрів на ринку США, спрощенням торговельних процедур, залученням інвестицій в експортоорієнтовані галузі в Україні, а також збільшення кількості контактів між підприємствами з метою збільшення кількості експортних контрактів. Крім того, першочерговим завданням є створення робочої групи для визначення секторів для збільшення обсягів торгівлі та проведення торговельних місій для українських та іноземних компаній.

Список використаних джерел

1. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс : навч. посібник. Ч. 1 / І. М. Посохов [та ін.] ; ред. кол.: І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. інт". – Харків : Іванченко І. С., 2018. – 606 с.
2. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс : навч. посібник. Ч. 2, т. 1 / І. М. Посохов [та ін.] ; ред. кол.: І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Іванченко І. С., 2019. – 762 с.

3. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс : навч. посібник. Ч. 2, т. 2 / С. І. Архієреєв [та ін.] ; ред. кол.: І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Іванченко І. С., 2020. – 702 с.
4. Посохов І. М. Аналіз рівня життя населення та особливості державного регулювання цін на соціально значимі товари в Україні / І. М. Посохов. – Х. : Вид-во ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. – С. 64–71. – (N 743 : Економічна серія).
5. Посохов І. М. Вплив діджиталізації на систему міжнародних економічних відносин у XXI столітті / І. М. Посохов, Д. Д. Похвалітова // *Development of modern economic science in the context of digitalization* : proc. of the Intern. sci. conf., December 3-4, 2021. Riga : Baltija Publishing, 2021. P. 159-161.
6. Посохов І. М. Дослідження державної політики регулювання ризику в країнах ЄС / І. М. Посохов // *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 2. С. 8-11.
7. Посохов І. М. Зона вільної торгівлі України та ЄС: сучасні результати та перспективи розвитку / І. М. Посохов // *Угода про асоціацію з ЄС як інструмент забезпечення стійкості економіки України* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 листопада 2021 р. : у 2-х ч. Ч. 1 = *Association agreement with the EU as a resilience tool for Ukrainian economy* : proc. of the intern. sci. and practical conf., November 25-26, 2021. : in 2 vol. Vol. 1. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2021. С. 32-35.
8. Посохов І. М. Факторний аналіз фінансового стану корпорацій / І. М. Посохов // *Культура народів Причорномор'я*. 2013. № 262. С. 78-82.
9. Посохов І. М. Чепіжко О. В. Проблеми управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах трансформації економіки України. *Актуальні проблеми моделювання та управління соціально-економічними системами в умовах глобалізації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11 травня 2018 р. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2018. С. 285-288.
10. Посохов І. М. Державне регулювання цін на продукцію соціального значення : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 / І. М. Посохов ; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 2009. 19 с.
11. Посохов І. М. Економіка підприємства : практикум : [навч. посібник] / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, Т. О. Погорелова ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. Харків : НТУ "ХПІ", 2008. 159 с.
12. Посохов І. М. Економіка підприємства: навч. посібник / І. М. Посохов. Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 380 с.
13. Посохов І. М. Реінженіринг у міжнародному бізнесі / І. М. Посохов, С. Ю. Лукіна // *Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) = Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences)* : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2023. – № 3. – С. 3-7.
14. Посохов І. М. Проблеми та перспективи економічної інтеграції України в ЄС / І. М. Посохов, Є. О. Проскуріна // *Актуальні питання науки, освіти та суспільства в умовах сучасних викликів = Current issues of science, education and society in the conditions of modern challenges* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кременчук, 27 грудня 2022 р. : у 2 ч. Ч. 2. – Полтава : Сидоренко А. В., 2022. – С. 45-48.
15. Посохов І. М. Вплив глобалізаційних процесів в світі на економіку України / І. М. Посохов, М. Є. Рябко // *Актуальні питання сучасної економіки* : матеріали 15-ї Всеукр. наук. конф. за міжнар. участю, [15 листопада 2023 р.] / відп. ред. О. О. Непочатенко ; Уман. нац. ун-т садівництва. – Умань : УНУС, 2023. – С. 266-268.
16. Посохов І. М. Діджиталізація світового ринку праці [Електронний ресурс] / І. М. Посохов, О. В. Федоренко // *Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути* : матеріали 23-ї міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 10 грудня 2021 р. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2021. – С. 76-78.

17. Посохов І.М. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство / Посохов І.М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 450 с.
18. Посохов І. М. Методичне забезпечення управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов // *Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу* : зб. тез доп. 6-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 27-29 вересня 2012 р. – Суми : ДД "Папірус", 2012. – С. 209–211.
19. Dykan V.L., Posokhov I.M. Research of international risk management standards. *Business Inform.* 2014. № 1. pp. 314–319.
20. Dykan Volodymyr L. & Posokhov Igor M., 2014. "Study of International Standards of Risk Management" *Business Inform, RESEARCH CENTRE FOR INDUSTRIAL DEVELOPMENT PROBLEMS of NAS (KHARKIV, UKRAINE)*, Kharkiv National University of Economics, issue 1, pages 314-319.
21. Loshenyuk, O. V., Galan, L. V., Posokhov, I. M. (2022) Suchasni stratehiyi v mizhnarodnomu marketynhu [Modern strategies in international marketing]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»* [Scientific notes of the "KROK" University]. 2(66) (June 2022), P. 123–131. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-66-123-131>
22. Posokhov I., Dyuzhev V., Zhadan Yu. Risk management of industrial enterprises: theory and methodology: monograph. Kharkiv: Publishing House I. Ivanchenka, 2020. 175 p.
23. Posokhov I.M. (2012). Suchasnyi stan metodychnoho zabezpechennia upravlinnia ryzykamy korporatsii [The current state of the methodological provision of corporate risk management]. *Biznes–inform*, 10, 266–271.
24. Posokhov I.M. Analiz zmistu ponyattia ryzyk i naukovi pidkhody shchodo vyznachennia sutnosti ryzyku / I.M. Posokhov // *Sbornyk nauchnykh trudov «Vestnyk NTU «XPI»*. 2012 . № 5. S. 101–108.
25. Posokhov, I. M. (2012), “Analysis of risk category and scientific approaches to determination of risk”, *Visnyk natsionalnoho technichnoho universytetu “KhPI”*, no. 5, pp. 101-108.
26. Posokhov, I. M. Teoretychni ta praktychni aspekty upravlinnia ryzykamy korporatsii [Theoretical and Practical Aspects of Corporate Risk Management]. Kharkiv: Slovo, 2014.
27. Posokhov, I. M. (2016). Suchasni tendentsiyi mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn. Ekonomichna intehtratsiya Ukrayiny u svitove hospodarstvo [Contemporary trends in international economic relations. Economic integration of Ukraine into the world economy]. Kharkiv: NTU "KHPI" [in Ukrainian].
28. Posokhov I., Cherepanova V., Podrez O. Capitalization as a Tool for Managing the Development of Industry and Rail Transport. *SHS Web of Conferences*. 2019. T. 67, P. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196701010>
29. Posokhov, I. M., Ivashchenko, P. O., and Ivanova, V. B. “Tsyklichnist innovatsiinoi aktyvnosti pidpriemstv Ukrainy“ [Cycle of innovative activity of Ukrainian enterprises]. *Statystychni metody ta informatsiini tekhnolohii analizu sotsialno-ekonomichnoho rozvytku*. Khmelnytskyi: KhUUP, 2018. 44-48.
30. Posokhov, I. M. (2013). Analiz doslidzhen zarubizhnyh shkil ryzyk-menedzhmentu [Analysis of research foreign scientific schools of risk-management]. *Marketynh i menedzhment innovatsii – Marketing and Management of Innovations*, 4, 164-172. Retrieved from <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua> [in Ukrainian].
31. Posokhov I. Research of risk management trends in Ukraine / I. Posokhov, O. Khodyrieva // *Технологический аудит и резервы производства = Technology audit and production reserves*. – 2017. – Vol. 3, iss. 5 (35). – P. 9-13.
32. Яценко О. Спрощення торгівлі та економічний розвиток: співробітництво між Україною та країнами Північної Америки / О. Яценко, К.С. Schneeberger, Т. Тананаіко // *Теорія управління та дослідження розвитку сільського бізнесу та інфраструктури*. - 2018. - Вип. 40. - № 1. - С. 103-117.